

لغو موثر تحریم ها در آیینہ قوانین و مقررات آمریکا

تهیه کنندگان:

مسعود براتی | سید حامد ترابی

گروه بین‌الملل شبکه کانون‌های تفکر ایران (ایتان)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لغو موثر تحریم‌ها در آئینه قوانین و مقررات آمریکا

تهیه کنندگان:

مسعود براتی، سیدحامد ترابی

گروه بین‌الملل شبکه کانون‌های تفکر ایران (ایتان)

پائیز ۱۴۰۰

دور جدید گفتگوهای ایران و کشورهای ۱+۴ در وین، از ۸ آذر شروع خواهد شد. این اولین دور مذاکرات از آغاز به کار دولت سیزدهم است. در ماه‌های پایانی دولت دوازدهم رهبر انقلاب شرط بازگشت ایران به تعهدات برجامی را، لغو کل تحریم‌ها و راستی‌آزمایی آن اعلام کردند و فرمودند: «اگر می‌خواهند ایران به تعهدات برجامی برگردد، باید آمریکا تحریم‌ها را کلاً لغو بکند؛ آن هم نه به زبان و روی کاغذ که بگوید لغو کردیم؛ نه، بایستی در عمل تحریم‌ها را لغو کنند و ما راستی‌آزمایی کنیم و احساس کنیم که درست تحریم‌ها لغو شده، آن وقت ما هم به این تعهدات برجامی برمی‌گردیم؛ این سیاست قطعی جمهوری اسلامی است و مورد اتفاق مسئولان کشور هم هست و از این سیاست بر نخواهیم گشت.»^۱

دکتر علی باقری مذاکره‌کننده ارشد ایران نیز پس از نهایی شدن زمان مذاکرات اعلام کرد: «هدف ایران در مذاکرات با گروه ۱+۴ لغو تحریم‌های غیرقانونی آمریکا علیه ایران است.»^۲ ایشان همچنین در دیدار با مقامات کشورهای مختلف بر این موضوع تاکید کردند که موضع ایران لغو تحریم‌ها علیه اشخاص و نهادهای ایرانی و طرف‌های ثالث و تضمین به عدم تکرار خروج آمریکا از توافق است.^۳ سخنگوی وزارت خارجه نیز موضع ایران در مذاکرات و شرط بازگشت آمریکا به مذاکرات و توافق را این‌گونه اعلام کرد: «آمریکا باید مقصر بودن خود را بپذیرد. تحریم‌ها یکجا لغو شود. تضمین دهد که هیچ دولت دیگری اقدام ترامپ در خروج از برجام را تکرار نکند.»^۴

مجلس شورای اسلامی نیز در قوانین خود بر این موضوع تاکید کرده است که هدف از مذاکره لغو موثر تحریم‌ها است. بند ۳ قانون «اقدام متناسب و متقابل دولت جمهوری اسلامی ایران در اجرای برجام» مصوب ۲۱ مهرماه ۱۳۹۴ هدف از مذاکرات را لغو موثر تحریم‌ها بیان می‌کند، که در صورت عدم تحقق آن دولت باید اجرای تعهدات داوطلبانه خود را متوقف کند.^۵ همچنین قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» مصوب ۱۸ آذر ۱۳۹۹ نیز با هدف لغو تحریم‌ها اعلام می‌کند در صورت عادی نشدن روابط کامل بانکی و عدم رفع کامل موانع صادرات و فروش کامل نفت و فرآورده‌های نفتی ایران و

^۱ <https://farsi.khamenei.ir/audio-content?id=47662>

^۲ <https://www.irna.ir/news/84538228>

^۳ https://twitter.com/Bagheri_Kani

^۴ <https://aftabnews.ir/fa/news/736422>

^۵ <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/939345>

برگشت کامل و سریع ارز منابع حاصل از فروش، دولت ایران دو ماه پس از آن موظف است اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی و نظارت‌های فرایادمانی را متوقف کند.^۶

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز در گزارشی لوازم لغو موثر تحریم‌ها پیرو قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» را محقق شدن شروط زیر اعلام کرده است:^۷

- بازگشت تعاملات عمده تجاری بین‌المللی ایران به شرایط قبل از تحریم، بدون امکان بازگشت مجدد تحریم‌ها.
- صادرات و تحویل حجم حداقلی مشخصی از نفت و فراورده به شرکت‌های دولتی چینی، مشتریان سابق و جدید نفت ایران در کشورهای شرق آسیا (کره جنوبی، ژاپن و ...)، مشتریان سابق و جدید نفت ایران در اروپا، به طور خاص کشورهای ایتالیا، اسپانیا و یونان.
- دریافت آزادانه سپرده‌های حاصل از صادرات نفت، سپرده شدن منابع مالی حاصل در بانک‌های مورد توافق طرفین تجاری و انجام عملیات کامل و بی‌قیدوشرط توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر روی منابع مالی حاصل
- تأمین بی‌قیدوشرط نیازمندی‌های فناورانه اقتصاد ایران
- فعالیت آزادانه و بی‌قید و شرط بندرها تجاری ایران
- تحقق حدود آستانه‌ای در روابط مالی و بانکی
- بازننگری اساسی در قواعد و آیین‌نامه‌های تعامل تجاری با اقتصاد ایران

بر این اساس هدف از مذاکرات برای جمهوری اسلامی ایران لغو موثر کلیه تحریم‌های آمریکا علیه ایران است که نتیجه آن بهره‌مندی اقتصادی ایران از لغو تحریم‌ها است. این هدف در ماده ۲۹ برجام و بخش ۷ از پیوست دوم برجام نیز منعکس شده است. مواردی از جمله فروش آزادانه نفت و فرآورده‌های نفتی، دسترسی و نقل‌وانتقال آزادانه درآمدهای ارزی و نفتی، عادی شدن روابط اقتصادی، عادی شدن روابط کارگزاری بانکی، آزاد شدن و نقل‌وانتقال بی‌قید و شرط پول‌های بلوکه‌شده ایران، امکان سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، تجارت آزادانه با همه کشورها و بهره‌مندی سیستم حمل‌ونقل و کشتی‌رانی ایران از خدمات مختلف، مواردی است که به عنوان نتیجه لغو موثر تحریم‌ها شمارش شده است.

^۶ <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/1632857>

^۷ <https://rc.majlis.ir/fa/report/show/1649830>

سوال مهم که برای تحقق هدف مذاکراتی ایران باید به آن پاسخ داده شود این است که چه قوانین و مقرراتی در مجموعه قوانین و مقررات تحریمی آمریکا علیه ایران باید لغو شوند و یا تغییر کنند تا هدف «لغو موثر تحریم‌ها» محقق شود؟ این گزارش با بررسی اهم قوانین، اقدامات و دستورات اجرایی تحریمی (بر اساس توالی زمانی) که دولت آمریکا علیه ایران وضع کرده است، تلاش نموده تا به این سوال پاسخ دهد.

در بخش الف موارد مهم و کلیدی با توضیحی اجمالی بیان شده است و در بخش ب جدول کامل قوانین و مقررات تحریمی آورده شده است.

توجه به این نکته ضروری است که قوانین و مقررات تحریمی آمریکا بسیار پیچیده و درهم‌تنیده است و لزوماً نمی‌توان گفت که لغو حقوقی و روی کاغذ موارد بیان شده در زیر می‌تواند هدف ایران از مذاکرات را تامین کند. به عبارت دیگر لغو قوانین و مقررات بیان شده در این گزارش یک شرط لازم و نه کافی برای تحقق «لغو موثر تحریم‌ها» است. برای همین باید تاکید کرد «راستی‌آزمایی» شرط کافی برای تحقق هدف مذکور است که بررسی آن موضوع این گزارش نیست.

الف) اهم قوانين و دستورات اجرائی تحریمی آمریکا علیه ایران

۱- قانون تحریم‌های ایران ۱۹۹۶ (ISA): این قانون در سال ۱۹۹۶ با عنوان قانون تحریم‌های ایران و لیبی (ایلسا)، مصوب شد و در سال‌های بعد با حذف لیبی از آن تبدیل به قانون تحریم‌های ایران^۸ (ایسا) شد. این قانون پس از سال ۲۰۱۰ در قوانین مختلف از جمله قانون سیسادا (CISADA 2010) و ترا (TRA 2012) توسعه پیدا کرد و اصلاح شد. ممنوعیت سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز ایران، ممنوعیت صادرات فرآورده‌های نفتی (از جمله بنزین) به ایران، ممنوعیت ارائه خدمات بیمه‌ای و کمک به حمل‌ونقل نفت ایران و ممنوعیت ارائه اطلاعات و خدمات برای توسعه بخش پتروشیمی ایران از مهم‌ترین بخش‌های این قانون براساس آخرین اصلاحات آن است. این قانون به رئیس‌جمهور آمریکا اجازه می‌دهد ۵ مجازات سنگین علیه متخلفین از تحریم‌ها اعمال کند. مجازاتی نظیر قرار گرفتن در لیست تحریم آمریکا، محرومیت از نظام مالی آمریکا، ممنوعیت ارائه وام و خدمات بانکی به افراد تحریمی در آمریکا و... نمونه‌هایی از آن است که سال ۲۰۱۱ در دستوراجرائی ۱۳۵۷۴ اعمال شد.^۹ علی‌رغم آنکه طبق توافق برجام این قانون که در سال ۲۰۱۶ پایان می‌یافت، نباید مجدد تصویب می‌شد، اما کنگره آمریکا به طور مجدد این قانون را به مدت ده سال تصویب کرد و اوپاما رئیس‌جمهور وقت آمریکا با آن مخالفت نکرد.

۲- دستوراجرائی ۱۳۲۲۴: دستور اجرائی ۱۳۲۲۴ با عنوان «بلوکه کردن اموال و ممنوعیت انجام معاملات (تراکنش) با اشخاصی که مرتکب اعمال تروریستی می‌شوند یا در خطر این اعمال قراردارند یا از این اعمال حمایت می‌کنند»^{۱۰} در ۲۴ سپتامبر سال ۲۰۰۱ توسط جرج بوش صادر شد و سپس در ۱۰ سپتامبر ۲۰۱۹ توسط ترامپ به‌روزرسانی شد. براساس آخرین نسخه این دستور افراد و نهادهایی که آمریکا آن‌ها را تروریست می‌داند، رهبران، حامیان آن‌ها، کسانی که با آن‌ها تراکنش انجام می‌دهند، خدمات مالی فراهم می‌کنند یا هرگونه ارتباطی با آن‌ها دارند در لیست تحریم آمریکا قرار می‌گیرند و موسسات مالی دنیا در صورت تسهیل هرگونه تراکنش مستقیم یا

^۸ IRAN SANCTIONS ACT 1996

^۹ رک به: براتی، مسعود و ترابی، سید حامد (۱۴۰۰)، جنگ اقتصادی: فهرست تحریم‌های آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران: تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، صص ۳۸-۴۱، صص ۱۵۰-۱۶۹ و صص ۲۱۰-۲۱۲

^{۱۰} EXECUTIVE ORDER 13224 - BLOCKING PROPERTY AND PROHIBITING TRANSACTIONS WITH PERSONS WHO COMMIT, THREATEN TO COMMIT, OR SUPPORT TERRORISM

غیرمستقیم برای آنها از نظام مالی آمریکا محروم می‌شوند.^{۱۱} به عبارت دیگر در به‌روزرسانی این دستور اجرایی در سال ۲۰۱۹ تحریم‌های «ریسک محور» به تحریم‌های قبلی افزوده شد. این دستور اجرایی خاص ایران نبوده اما با توجه به اینکه حدود ۴۵۰ فرد و نهاد^{۱۲} از جمله بانک مرکزی ایران، شرکت ملی نفت و نهادهای مهم اقتصادی دیگر از سوی وزارت خزانه‌داری ذیل این دستور اجرایی، با برچسب حمایت از تروریسم ([SDGT]) نشان‌دار شده‌اند مانع مهمی در لغو موثر تحریم‌ها است. در نتیجه اجرای دستور اجرایی به‌روز شده ۱۳۲۲۴ علاوه بر قرار گرفتن افراد و نهادهای ایرانی در لیست تحریم، ریسک همکاری اقتصادی بر ایران تحمیل شده است. لغو موثر تحریم در این مورد به معنای حذف تمامی افراد و نهادهای ایرانی که با برچسب حمایت از تروریسم ([SDGT]) نشان‌دار شده‌اند از لیست تحریم آمریکا (SDN List) و عدم نشان‌دار شدن مجدد فرد و نهاد ایرانی ذیل این دستور اجرایی است.

۳- دستور اجرایی ۱۳۳۸۲: دستور اجرایی ۱۳۳۸۲ با عنوان «مسدودسازی اموال گسترش‌دهندگان سلاح‌های کشتار جمعی و حامیان آن»^{۱۳} در تاریخ ۲۸ جون ۲۰۰۵ صادر شد. براساس این دستور افراد و نهادهایی که آمریکا آنها را درگیر در برنامه‌های سلاح کشتار جمعی یا موشک بالستیک می‌داند و کسانی که از آنها حمایت می‌کنند یا به آنها خدمات می‌دهند در لیست تحریم آمریکا قرار می‌گیرند. اکنون حدود ۴۶۵ فرد و نهاد ایرانی^{۱۴} که با برچسب تحریمی مقابله با اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی ([NPWMD]) ذیل این دستور توسط وزارت خزانه‌داری آمریکا نشان‌دار شده و در لیست تحریم قرار دارند. براساس سایر قوانین تحریمی آمریکا علیه ایران از جمله قانون سیسادا و ایفکا، بانک‌ها و موسسات مالی در صورت تسهیل مستقیم یا غیرمستقیم هرگونه تراکنش برای افراد و نهادهایی که براساس این دستور در لیست تحریم هستند شامل مجازات محرومیت از نظام کارگزاری دلار می‌شوند. بنابراین قرار گرفتن افراد و نهادها در لیست تحریم بر این اساس به معنی محدود شدن روابط کارگزاری بانکی نیز هست. لغو موثر تحریم‌ها در مورد این دستور اجرایی به معنای خارج شدن تمام افراد و نهادهای ایرانی نشان‌دار شده با برچسب مقابله با اشاعه

^{۱۱} رک به: براتی، مسعود و ترابی، سید حامد (۱۴۰۰)، *جنگ اقتصادی: فهرست تحریم‌های آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران*: تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ص ۴۶ و ۴۴۸

^{۱۲} برای اطلاع از جزئیات و نام افراد و نهادهایی که به بهانه این دستور در لیست تحریم به کتاب جنگ اقتصادی: فهرست تحریم‌های آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران مراجعه کنید.

^{۱۳} Blocking Property of Weapons of Mass Destruction Proliferators and Their Supporters

^{۱۴} برای اطلاع از جزئیات و نام افراد و نهادهایی که به بهانه این دستور در لیست تحریم به کتاب جنگ اقتصادی: فهرست تحریم‌های آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران مراجعه کنید.

سلاح‌های کشتار جمعی ([NPWMD]) از لیست تحریمی آمریکا و عدم بازگشت آن‌ها و نشان‌دار نشدن افراد و نهادهای جدید ایرانی با این برچسب است.

۴- **عدم دسترس مالی ایران به چرخه دلار (U-Turn):** از تاریخ ۶ نوامبر ۲۰۰۸، دسترس غیرمستقیم ایران و نظام مالی ایران به نظام پرداخت دلار توسط وزارت خزانهداری آمریکا قطع شد. به خاطر این محدودیت، ایران به واسطه بانک‌های سایر کشورها نیز از انجام تراکنش دلاری در نظام مالی آمریکا محروم شد. با توجه به جایگاه جهانی دلار و نقش دلار در تبدیل ارزها به یکدیگر، مشکلات متعددی برای نظام بانکی ایران از ناحیه این محدودیت ایجاد شد. بانک‌های خارجی در صورت نقض این تحریم با جریمه‌های سنگین مالی توسط آمریکا روبه‌رو می‌شوند. دو مشکل حاصل از این تحریم عبارتند از یک: عدم توانایی ایران در استفاده از خدمات دلاری در نظام بانکی جهانی و دو: عدم سهولت در تبدیل منابع مالی به ارزهای مختلف. از زمان اعمال این محدودیت بر ایران، بانک‌های زیادی در دنیا با جریمه‌های چند صد میلیونی و چند میلیارد دلاری روبه‌رو شدند^{۱۵} و پس از آن رابطه با ایران را قطع یا محدود کردند. لغو موثر تحریم در این رابطه به معنای لغو مقررات وزارت خزانهداری در سال ۲۰۰۸ و بازگشت شرایط به قبل از آن است.

۵- **قانون جامع تحریم‌های ایران، پاسخگویی و عدم سرمایه‌گذاری ۲۰۱۰ (CISADA 2010):** این قانون که معروف به قانون سی‌اس‌ا‌دا است ۱ جولای ۲۰۱۰ تصویب شد و اولین قانون تحریمی ایران بود که در دوره جدید تحریم‌ها از سوی کنگره وضع شد. قانون از بخش‌های متعدد تحریمی تشکیل شده است. اما مهم‌ترین بخش این قانون بخش ۱۰۴ است که یکی از عوامل اصلی محدودیت‌های بانکی ایران و افزایش شدید ریسک همکاری بانک‌های خارجی با بانک‌های ایرانی است. بر اساس آخرین اصلاحات این بخش از قانون، بانک‌ها و موسسات مالی دنیا در صورت تسهیل تراکنش مستقیم یا غیرمستقیم برای افراد و نهادهایی که به بهانه‌های مختلف، از جمله بهانه برنامه موشکی و هسته‌ای، حمایت از تروریسم، ارتباط با سپاه پاسداران و... در لیست تحریم هستند، با محدودیت در زمینه حساب‌های کارگزاری با بانک‌های آمریکایی روبه‌رو شده و به عبارت دیگر از دسترسی نظام مالی آمریکا محروم می‌شوند^{۱۶}.

^{۱۵} جزئیات این جریمه‌ها در کتاب جنگ اقتصادی: فهرست تحریم‌های آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران آورده شده است.

^{۱۶} Comprehensive Iran Sanctions, Accountability, and Divestment Act of 2010

^{۱۷} رک به: همان، صص ۱۵۰-۱۶۹

قانون سیسادا اولین تحریم از نوع ریسک محور بود که تمرکز خود را بر همراه کردن بانک‌های بزرگ بین‌المللی جهت اعمال تحریم قرار داد. لغو موثر تحریم در رابطه با قانون سیسادا به معنای لغو این قانون توسط کنگره آمریکا است. رئیس‌جمهور آمریکا اختیار لغو قانون را نداشته و تنها می‌تواند از اختیار توقف موقت یا همان Waiver استفاده کند. این توقف‌ها محدودیت زمانی داشته و از ۴ ماه تا ۶ ماه است. استفاده از این ظرفیت نمی‌تواند مساله ریسک ایجاد شده را برطرف کند.

۶- قانون اختیارات دفاع ملی برای سال مالی ۲۰۱۲ (NDAA 2012): «قانون اختیارات دفاع ملی

برای سال مالی ۲۰۱۲»^{۱۸} در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱ تصویب شد. این قانون مهم‌ترین نقش را در کاهش فروش نفت و دریافت درآمدهای نفتی ایران دارد. براساس این قانون بانک مرکزی ایران در لیست تحریم قرار گرفت و هرگونه تسهیل تراکنش مستقیم و غیرمستقیم توسط بانک‌ها و موسسات مالی دنیا با بانک مرکزی ایران شامل جریمه محرومیت از نظام مالی آمریکا شد. علاوه بر این بانک‌ها و موسسات مالی دنیا نیز در صورت انجام تراکنش برای خرید نفت از ایران شامل مجازات محرومیت از نظام کارگزاری دلار می‌شدند، حتی اگر تراکنش توسط بانک مرکزی کشور خریدار نفت انجام شده باشد. براساس آخرین نسخه اصلاح شده این قانون، تنها کشورهای خاص در صورت دریافت معافیت می‌توانند از ایران نفت خریداری کنند، که مشروط به نگهداری پول نفت خریداری شده در حسابی در کشور خود و تسویه آن صرفاً با تجارت کالاهای مصرفی و غیرتحریمی است. همچنین براساس دستور ۱۳۵۹۹ که پیرو این قانون صادر شد، کلیه اموال و دارایی‌های موسسات مالی ایرانی در آمریکا بلوکه شد^{۱۹}. لغو موثر تحریم‌ها مرتبط با این قانون به معنای لغو قانون از سوی کنگره و خاتمه یافتن دستور اجرایی ۱۳۵۹۹ است. استفاده از اختیار رئیس‌جمهور برای توقف این تحریم موجب رفع موانع در فروش فیزیکی نفت خام ایران می‌شود اما استفاده از منابع مالی آن را تسهیل نمی‌کند. این وضعیت در شرایط جدید سخت‌تر نیز شده است چرا که بانک مرکزی ایران به عنوان کارگزار سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان نهاد حامی تروریسم نیز نشان‌دار شده است که به معنای قرار گرفتن ذیل قانون کاتسا ۲۰۱۷ است.

^{۱۸} NATIONAL DEFENSE AUTHORIZATION ACT FOR FISCAL YEAR 2012

^{۱۹} رک به: همان، صص ۲۴۱-۲۴۴ و ص ۲۴۶

۷- قانون کاهش تهدید ایران و حقوق بشر سوریه ۲۰۱۲ (TRA 2012): «قانون کاهش تهدید ایران و حقوق بشر سوریه ۲۰۱۲ (TRA 2012)»^{۲۰} که در تاریخ ۱۰ اوت ۲۰۱۲ تصویب شد، در واقع تکمیل و توسعه سایر قوانین تحریمی است. ممنوعیت ارائه خدمات بیمه و بیمه خوداتکایی به افراد و نهادهایی که ذیل دو دستور اجرایی ۱۳۲۲۴ و دستور ۱۳۳۸۲ مشخص شده‌اند، اعمال مجازاتی مشابه مجازات قانون ایسا به افراد و نهادهایی که به شرکت ملی نفت و شرکت ملی نفتکش خدمات ارائه می‌کنند و قراردادن نهادهایی که به بانک مرکزی یا سایر بخش‌های نظام مالی ایران خدمات پیام‌رسان مالی ارائه می‌دهند در لیست تحریم و همچنین افزایش نهادهای تحریمی به بهانه‌های مختلف از جمله بهانه حقوق بشر از مهم‌ترین بخش‌های این قانون است. در واقع هدف این قانون افزایش سخت‌گیری‌ها و تشدید فعالیت‌های تحریمی است. لغو موثر تحریم‌ها در رابطه با این قانون به معنای لغو قانون توسط کنگره آمریکا است. استفاده از اختیارات رئیس‌جمهور در توقف موقت این مفاد این قانون نمی‌تواند ریسک ناشی از آن را به طور موثر کاهش دهد.

۸- قانون آزادی و مبارزه با سلاح کشتار جمعی ایران (IFCA): «قانون آزادی و مبارزه با سلاح کشتار جمعی ایران»^{۲۱} در تاریخ ۲ ژانویه ۲۰۱۳ تصویب شد. این قانون نیز با هدف توسعه تحریم‌های بانکی به بخش‌های مختلف با هدف مختل کردن فعالیت مختلف ایران است. این قانون فروش گاز ایران را محدود به تجارت دوجانبه بین ایران و کشور خریدار می‌کند و تسویه مالی برای خرید نفت ایران را شامل مجازات محرومیت از نظام کارگزاری دلار برای موسسه مالی کشور خریدار می‌کند. علاوه بر این تحریم‌های مشابه قانون ایسا را بر تأمین، فروش یا انتقال فلزات گران‌بها، فلزات خام یا نیمه‌تمام شده برای ایران اعمال می‌کند. همچنین افراد و نهادهای قرار گرفته در لیست تحریم را به تمامی افراد و نهادهای فعال در بخش انرژی، حمل‌ونقل، کشتی‌سازی، بندرها ایران و کسانی که خدماتی مالی و فناوری به آن‌ها ارائه می‌دهند، توسعه می‌دهد. علاوه بر این تمامی افراد و نهادهای قرار گرفته در لیست تحریم به بهانه تحریم ایران که اکنون حدود ۱۳۰۰ فرد و نهاد است را مشمول تحریم‌های ثانویه بانکی می‌کند و به تمامی موسسات مالی و بانک‌ها اعلام می‌کند که انجام تراکنش مستقیم و غیرمستقیم برای افراد و نهادهای قرار گرفته در لیست تحریم به هر بهانه‌ای را شامل مجازات محرومیت آن موسسه از نظام مالی کارگزاری دلار آمریکا می‌کند. این

^{۲۰} Iran Threat Reduction and Syria Human Rights Act of 2012

^{۲۱} Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012

قانون رویکرد ریسک محوری را به تمامی تحریم‌های ایران گسترش می‌دهد.^{۲۲} در واقع این قانون سعی دارد روابط کارگزاری بانکی ایران و دسترسی‌های ارزی ایران را به بهانه‌های مختلف محدود و کند. علاوه بر این سعی می‌کند تسویه مالی با فلزات گران‌بها را با محدودیت روبه‌رو کند. دستوراجرای ۱۳۶۴۵ که بعد از این قانون که با هدف اعمال تحریم‌های این قانون و توسعه آن صادر شد نیز تحریم‌ها را به بخش خودرو ایران توسعه می‌دهد. لغو موثر تحریم‌ها در رابطه با این قانون به معنای لغو این قانون توسط کنگره آمریکا است. اختیار رئیس‌جمهور آمریکا در توقف موقت مفاد این قانون ریسک ناشی از این قانون را برطرف نمی‌کند.

۹- قانون مقابله با مخالفان آمریکا از طریق تحریم‌ها ۲۰۱۷ (CAATSA 2017): «قانون مقابله با

مخالفین آمریکا از طریق تحریم»^{۲۳} در تاریخ ۲ اوت ۲۰۱۷ تصویب شد. این قانون بخش‌های زیادی دارد، اما مهم‌ترین بخش آن اعمال تحریم‌های مشابه دستوراجرای ۱۳۲۲۴ بر افراد و نهادهایی است که کوچک‌ترین ارتباط مستقیم یا غیرمستقیم با سپاه پاسداران دارند. این قانون به همین دلیل باعث می‌شود تا لیست تحریم علیه ایران افزایش یابد و دایره تحریمی به هرگونه ارتباط با سپاه پاسداران توسعه یابد. نهادهایی که براساس بخش مربوط به سپاه این قانون در لیست تحریم هستند، هم‌زمان دارای تگ تحریمی [SDGT] و [IRGC] (تگ تحریم مربوط به سپاه پاسداران و گروه‌های تروریستی) هستند، بنابراین شامل محدودیت‌های بانکی دستوراجرای ۱۳۲۲۴ و قانون سیه‌سادا و ایفکا می‌شوند و هرگونه روابط بانکی مؤسسات دنیا با این افراد و نهادها به معنی حذف آن‌ها از نظام مالی آمریکا است. بنابراین اجرای این قانون به معنی محدودتر شدن روابط بانکی است. به خصوص که نهادهایی مانند بانک مرکزی ذیل تحریم‌های این قانون قرار دارند.^{۲۴} این قانون را عنوان «سیاه‌چاله تحریمی» یاد می‌کنند که دلیل آن خاصیت تسری بسیار بالای تحریم ذیل دستوراجرای ۱۳۲۲۴ است که در این قانون محوریت دارد. لغو موثر تحریم‌ها در رابطه با این قانون به معنای لغو آن از سوی کنگره آمریکا است و اختیار رئیس‌جمهور آمریکا در توقف موقت این قانون بسیار محدود بوده و به صورت مورد به مورد می‌تواند از آن استفاده کند که نمی‌تواند ریسک ایجاد شده ناشی از آن را پوشش دهد.

^{۲۲} رک به: همان، صص ۲۹۳-۳۰۱ و صص ۳۰۹-۳۱۴

^{۲۳} Countering America's Adversaries Through Sanctions Act

^{۲۴} رک به: همان، صص ۴۲۶-۴۲۹

۱۰- دستوراجرای ۱۳۸۴۶: دستور اجرایی ۱۳۸۴۶ در تاریخ ۶ اوت ۲۰۱۸ با هدف بازگرداندن تحریم‌های متوقف شده ذیل برجام صادر شد. در برجام اعمال برخی تحریم‌ها برای گروهی از افراد خاص متوقف شد و برخی نهادها از لیست تحریم خارج شدند. اما با صدور این دستور تمامی تحریم‌های متوقف شده مجدداً اعمال شد و افراد و نهادهای خارج شده از لیست تحریم مجدداً به لیست تحریم بازگشتند. علاوه بر این برخی دستورات اجرایی قبلی در این دستوراجرای ادغام شدند. لغو موثر تحریم‌ها در این رابطه به معنای پایان یافتن دستور اجرایی است که در اختیار رئیس‌جمهور آمریکا است.

۱۱- دستوراجرای ۱۳۸۷۶: دستوراجرای ۱۳۸۷۶ با عنوان «اعمال تحریم به ایران»^{۲۵} در تاریخ ۲۴ ژوئن ۲۰۱۹ صادر شد. این دستور افراد و نهادهایی را به بهانه ارتباط با رهبر انقلاب یا دفتر ایشان در لیست تحریم قرار می‌دهد. علاوه بر این هرگونه ارتباط بانکی و تسهیل تراکنش توسط بانک‌ها و موسسات مالی با افراد و نهادهایی که براساس این دستور در لیست تحریم قرار گرفتند به معنی حذف آن موسسه از نظام مالی آمریکا است. آمریکا بسیاری از مسئولین فعلی و گذشته ایران از جمله دکتر ظریف و حجت‌الاسلام رئیسی را براساس این دستور در لیست تحریم قرار داده است. علاوه بر این بسیاری از نهادهای اقتصادی ایران (مانند آستان قدس، ستاد اجرایی و...) و شرکت‌های وابسته به آن به بهانه ارتباط با دفتر رهبر انقلاب در لیست تحریم قرار گرفته‌اند و ارتباط بانکی مستقیم یا غیرمستقیم با آن‌ها شامل مجازات شده است. همین موضوع باعث می‌شود تا ریسک همکاری بانکی با ایران دائماً افزایش یابد و روابط کارگزاری محدودتر شود. لغو موثر تحریم‌ها در رابطه با این دستور اجرایی به معنای پایان دادن به آن است که توسط رئیس‌جمهور آمریکا می‌تواند صورت پذیرد.

۱۲- دستوراجرای ۱۳۸۷۱ و ۱۳۹۰۲: پس از دستوراجرای ۱۳۸۴۶، آمریکا چند دستوراجرای علیه ایران صادر کرد. تحریم بخش فلزات براساس دستوراجرای ۱۳۸۷۱ و اعمال مجازات مربوط به روابط بانکی مرتبط با آن بخشی از آن است. اما مهم‌ترین این دستورات، دستوراجرای ۱۳۹۰۲ بود که ۱۰ ژانویه ۲۰۲۰ صادر شد. براساس آن تمامی اقتصاد ایران شامل تحریم است و هرگونه ارتباط بانکی و تسهیل تراکنش با نهادهای فعال در اقتصاد ایران به معنای محرومیت از نظام کارگزاری دلار برای آن بانک یا موسسه است. این تحریم با هدف قطع تمامی ارتباطات خارجی اقتصاد ایران وضع

^{۲۵} Imposing Sanctions With Respect to Iran

شده است. لغو موثر تحریم در رابطه با این دستور اجرایی به معنای پایان دادن به آن است که می‌تواند توسط رئیس‌جمهور آمریکا صورت پذیرد.

۱۳- قواعد سخت‌گیرانه تحریمی: علاوه بر دستورات و قوانین تحریمی فوق، بسیاری از قواعد، اقدامات و آئین‌نامه‌هایی که از سال ۲۰۱۰ علیه ایران اعمال شده، نقش بسیاری در محدودیت‌های تحریمی علیه ایران دارند و برای بهره‌مندی از عواید لغو تحریم‌ها، لغو یا اصلاح این اقدامات نیز نیاز است. قواعد سخت‌گیرانه شناسایی مشتری که براساس آن نظام مالی آمریکا باید بررسی دقیق مشتری^{۲۶} (EDD) را در ارتباط با بانک‌های خارجی انجام دهد تا محدودیت‌های تحریمی آمریکا در مورد بازگشایی حساب کارگزاری برای بانک‌های همکاری‌کننده با ایران رعایت شود، جریمه بانک‌هایی که برخلاف تحریم عمل می‌کنند که باعث می‌شود آن‌ها از ترس جرائم با ایران همکاری نکنند، افزایش لیست تحریم علیه ایران به بهانه‌های مختلف که روابط بانکی را محدودتر می‌کند، دستورالعمل محدودیت ارائه خدمات حمل‌ونقل مربوط به صنایع نفت ایران که ریسک حمل‌ونقل برای صادرات نفت را افزایش می‌دهد و استفاده از برچسب مضاعف تحریمی برای سخت کردن شرایط خروج نهادها از لیست تحریم، نمونه‌ای از این اقدامات است.

موارد ۱۳ گانه فوق مهم‌ترین قوانین و مقررات تحریمی آمریکا علیه ایران است. اما موارد با اهمیت کمتری هم وجود دارد که به صورت مختصر در جدولی شامل کل تحریم‌ها در ادامه این گزارش آمده است.

---

^{۲۶} Enhanced due diligence

ب) جدول تفصیلی قوانین و مقررات تحریمی

جدول زیر لیست تمامی تحریم‌ها علیه ایران است که باید براساس هدف ایران در مذاکرات لغو شوند. تاریخ قیدشده، تاریخ تصویب یا صدور است، اما محتوا براساس آخرین نسخه به‌روز شده است.

حوزه اثر اقتصادی	خلاصه محتوا و اثرات	اقدام تحریمی
○ کمک‌ها و وام‌های اقتصادی خارجی	○ ایجاد محدودیت در صادرات کالاهای نظامی آمریکا به ایران. ○ ممنوعیت اعطای وام، گواهی و حمل‌ونقل توسط آمریکا و آمریکایی‌ها برای صادرات تجهیزات دفاعی به ایران. ○ ممنوعیت اعطای کمک آمریکا به ایران. ○ رأی منفی آمریکا به وام‌ها در مؤسسات مالی بین‌المللی به ایران.	شناسایی ایران به عنوان کشور حامی تروریسم ۱۹ ژانویه ۱۹۸۴
○ تجارت بین ایران و آمریکا	○ ممنوع شدن واردات کالا و خدمات از ایران به آمریکا، مگر با مجوز افک.	دستور اجرایی ۱۲۶۱۳ ۳۰ اکتبر ۱۹۸۷
○ روابط اقتصادی بین ایران و آمریکا	○ ممنوع شدن مدیریت، نظارت، ضمانت و تأمین مالی آمریکایی‌ها برای توسعه منابع نفتی ایران مگر با مجوز افک.	دستور اجرایی ۱۲۹۵۷ ۱۵ مارس ۱۹۹۵
○ تجارت کالاهایی که بیش از ۱۰ درصد آمریکایی هستند	○ ممنوع شدن صادرات کالا و فناوری از آمریکا به ایران. ممنوعیت صادرات مجدد کالاهای بیش از ۱۰ درصد آمریکایی از کشور ثالث به ایران، مگر با مجوز افک.	دستور اجرایی ۱۲۹۵۹ ۶ می ۱۹۹۵
○ تجارت کالاهایی که بیش از ۱۰ درصد آمریکایی هستند در سراسر دنیا	○ ادغام و اصلاح مفاد دستورات قبل در این دستور و توسعه تحریم‌های مربوط به صادرات (و صادرات مجدد) بین ایران و آمریکا به محصولات آمریکایی (یا با فناوری بیش از ۱۰ درصد آمریکایی) در هرکجا توسط هر فرد آمریکایی و غیرآمریکایی، مگر با مجوز افک.	دستور اجرایی ۱۳۰۹۵ ۱۹ اوت ۱۹۹۷

<p>بخش نظامی</p>	<p>○ ایجاد محدودیت در صادرات نظامی به ایران.</p>	<p>قانون عدم گسترش سلاح‌های کشتار جمعی ایران و عراق ۱۹۹۲ ۲۳ اکتبر ۱۹۹۲</p>
<p>○ تجارت نفت، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی ○ سرمایه‌گذاری در حوزه نفت و گاز</p>	<p>○ کسانی که نقشی در صادرات و واردات این محصولات داشته باشند از نظام مالی آمریکا محروم می‌شوند. ○ سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی براساس این قانون باعث محرومیت آن شرکت از نظام مالی آمریکا می‌شود. ○ افراد، کشتی‌ها و نهادهایی که از جانب ایران برای حمل و نقل نفت عمل می‌کنند یا بیمه می‌کند کشتی‌ها و... را شامل مجازات محرومیت از نظام کارگزاری دلار می‌کند. ○ اعمال مجازات مشابه در ارائه خدمات به صنعت پتروشیمی به ایران. ○ اعمال مجازات برای تجارت با ایران در زمینه‌هایی که آمریکا آن را اشاعه‌ای می‌داند یا کمک به استخراج و تولید و حمل و نقل اورانیوم می‌کند.</p>	<p>قانون تحریم‌های ایران ۱۹۹۶ (ایسا) ۵ اوت ۱۹۹۶</p>
<p>○ همانند قانون ایسا</p>	<p>○ دستور اعمال مجازات قانون ایسا.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۵۷۴ ۲۳ می ۲۰۱۱</p>
<p>○ تجارت کالاهای مرتبط با صنعت هسته‌ای</p>	<p>○ محدودیت در تبادلات هسته‌ای و توسعه فن‌آوری هسته‌ای.</p>	<p>قانون منع گسترش سلاح‌های کشتار جمعی ایران، سوریه و کره شمالی ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۲</p>
<p>○ برنامه هسته‌ای ایران</p>	<p>○ ممنوعیت کمک‌های آمریکا به آژانس انرژی اتمی برای برنامه‌های ایران.</p>	<p>قانون پیشگیری از گسترش سلاح‌های هسته‌ای ایران ۲۰۰۲</p>

<p>○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار گرفتن افراد و نهادهایی که آمریکا آن‌ها را تروریست می‌داند، حامیان آن‌ها، کسانی که با آن‌ها تراکنش انجام می‌دهند، خدمات مالی فراهم می‌کنند یا هرگونه ارتباطی با آن‌ها دارند در لیست تحریم. ○ محرومیت بانک‌ها و موسسات مالی از نظام کارگزاری دلار در صورت تسهیل تراکنش مستقیم و غیرمستقیم به افراد و نهادهایی که براساس این دستور در لیست تحریم قرار گرفته‌اند.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۲۲۴ ۲۴ سپتامبر ۲۰۰۱</p>
<p>○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار گرفتن افراد و نهادهایی که آمریکا آن‌ها را درگیر در برنامه‌های سلاح کشتار جمعی یا موشک بالستیک می‌داند و کسانی که از آن‌ها حمایت می‌کنند یا به آن‌ها خدمات می‌دهند در لیست تحریم آمریکا. ○ براساس قانون سیسادا و ایفکا هرگونه تراکنش توسط مؤسسات و بانک‌ها به صورت مستقیم و غیرمستقیم با افراد و نهادهایی که به بهانه این دستور در لیست تحریم قرار گرفته‌اند باعث محرومیت آن موسسه از نظام مالی آمریکا می‌شود.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۳۸۲ ۲۸ جون ۲۰۰۵</p>
<p>○ تجارت کالاهایی که بیش از ۱۰ درصد آمریکایی هستند در سراسر دنیا</p>	<p>○ تبدیل تحریم‌های مختلف مربوط به تجارت بین ایران و آمریکا به قانون و نیاز به گواهی‌های صادراتی برای صادرات از و به آمریکا به ایران براساس این قانون.</p>	<p>قانون حمایت از آزادی ایران ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۶</p>
<p>○ روابط کارگزاری بانکی ○ نقل و انتقال درآمدهای ارزی</p>	<p>○ قطع دسترسی غیرمستقیم ایران و نظام مالی ایران به نظام مالی آمریکا و دلار.</p>	<p>لغو گواهی u-turn برای نظام مالی ایران ۶ نوامبر ۲۰۰۸</p>
<p>○ روابط کارگزاری بانکی ○ نقل و انتقال درآمدهای ارزی</p>	<p>○ محرومیت مؤسسات مالی و بانک‌ها از نظام مالی آمریکا در صورت انجام تراکنش مستقیم یا غیرمستقیم برای نهادهایی که به بهانه تروریسم، موشکی، اشاعه، ارتباط با سپاه یا نهادهای باقی‌مانده در لیست قطعنامه‌های شورای امنیت در لیست تحریم هستند. ○ افزایش لیست تحریم علیه ایران به بهانه‌های مختلف</p>	<p>قانون جامع تحریم‌های ایران، پاسخگویی و عدم سرمایه‌گذاری ۲۰۱۰ (CISADA ۲۰۱۰) ۱ جولای ۲۰۱۰</p>
<p>○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ افزایش لیست تحریم علیه ایران به بهانه حقوق بشر. ○ اعمال تحریم‌های بانکی ذیل قانون ایفکا بر نهادهایی که براساس این دستور در لیست تحریم قرار می‌گیرند.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۵۵۳ ۲۸ سپتامبر ۲۰۱۰</p>

<p>○ تجارت بخش انرژی</p>	<p>○ قرار گرفتن ارائه‌دهندگان محصولات، خدمات، فن‌آوری و حامیان بخش نفت و پترو شیمی ایران در لیست تحریم و اعمال بخشی از تحریم‌های قانون ایسا بر آنها.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۵۹۰ (ادغام در دستور اجرایی ۱۳۸۴۶) ۲۰ نوامبر ۲۰۱۱</p>
<p>○ فروش نفت ایران ○ روابط کارگزاری ایران ○ نقل و انتقال درآمدهای ارزی</p>	<p>○ بلوکه کردن همه دارایی‌های مؤسسات مالی ایرانی از جمله بانک مرکزی در آمریکا. ○ قرار گرفتن بانک مرکزی ایران در لیست تحریم. ○ محرومیت بانک‌ها و مؤسسات مالی که تراکنش مستقیم یا غیرمستقیم برای بانک مرکزی ایران انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا. ○ محرومیت بانک‌ها (از جمله بانک مرکزی کشورها) و مؤسسات مالی کشورهای خریدار نفت ایران که براساس الزامات این قانون باید خرید نفت خود از ایران را کم می‌کردند و نکردند از نظام مالی آمریکا در صورتی که برای تسویه مالی خرید نفت ایران اقدام کنند.</p>	<p>قانون اختیارات دفاع ملی برای سال مالی NDA۲۰۱۲ ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱</p>
<p>○ دارایی خارجی ایران</p>	<p>○ بلوکه کردن اموال دارایی تمام مؤسسات مالی ایرانی در آمریکا.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۵۹۹ ۵ فوریه ۲۰۱۲</p>
<p>○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار گرفتن افراد و نهادهایی که از نگاه آمریکا با استفاده از فناوری، اطلاعات و نظارت بر شبکه‌ها در ایران و سوریه نقض حقوق بشر انجام می‌دهند در لیست تحریم. ○ اعمال تحریم‌های بانکی قانون ایفکا علیه آنها</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۶۰۶ ۲۲ آوریل ۲۰۱۲</p>
<p>○ دور زدن تحریم</p>	<p>○ ممنوعیت تراکنش در آمریکا و توسط آمریکایی‌ها با دور زندگان تحریم‌های ایران و سوریه.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۶۰۸ ۱ می ۲۰۱۲</p>
<p>○ تجارت و تولید در بخش انرژی</p>	<p>○ محرومیت بانک‌ها و مؤسسات مالی که تراکنش بانکی برای شرکت ملی نفت، نفت‌کش و برای خرید نفت، فرآورده‌های نفتی و محصولات پترو شیمی از ایران، شرکت‌های ایرانی و افراد و نهادهای تحت نظارت و کنترل آنها انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۶۲۲ (ادغام در دستور اجرایی ۱۳۸۴۶)</p>

		۳۰ جولای ۲۰۱۲
<ul style="list-style-type: none"> ○ روابط کارگزاری بانکی ○ تجارت، بیمه و حمل و نقل نفت ○ فرآورده‌های نفتی 	<ul style="list-style-type: none"> ○ قرار گرفتن افراد و نهادهایی که به افراد و نهادهایی که براساس دستوراجرای ۱۳۲۲۴ یا ۱۳۳۸۲ در لیست تحریم قرار دارند خدمات حمل و نقل، بیمه و بیمه خوداتکایی ارائه می‌دهند در لیست تحریم. ○ اعمال تحریم‌های قانون ایسا بر هر فرد یا نهادی که به شرکت ملی نفت، نفت کش و نهادهای مرتبط با آنها خدمات بیمه‌ای یا بیمه خوداتکایی ارائه می‌دهند. ○ قرار دادن کسانی که به مؤسسات مالی ایرانی و بانک مرکزی ایران خدمات پیام‌رسان مالی ارائه می‌دهند در لیست تحریم. ○ قراردادن نهادهایی که از نگاه آمریکا در نقض حقوق بشر پس از انتخابات ۸۸ در ایران نقش داشته‌اند در لیست تحریم. 	<p>قانون کاهش تهدید ایران و حقوق بشر سوریه (۲۰۱۲TRA) ۱۰ اوت ۲۰۱۲</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ مشابه قانون TRA 	<ul style="list-style-type: none"> ○ اجرای تحریم‌های قانون TRA و تحریم‌های اضافی بر افراد تحریمی. 	<p>دستوراجرای ۱۳۶۲۸(ادغام در دستوراجرای ۱۳۸۴۶) ۱۹ اکتبر ۲۰۱۲</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ روابط کارگزاری بانکی ○ بیمه و حمل و نقل نفت و فرآورده‌های نفتی ○ فروش گاز ○ تجارت فلزات گران‌بها 	<ul style="list-style-type: none"> ○ محرومیت مؤسسات مالی و بانکی که به نیابت از افراد قرار گرفته در لیست تحریم تراکنش انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا. ○ توسعه افراد و نهادهای قرار گرفته در لیست تحریم به تمامی افراد و نهادهای فعال در بخش انرژی، حمل و نقل، کشتی‌سازی، بندرها ایران و کسانی که خدماتی مالی و فناوری به آنها ارائه می‌دهند. ○ اعمال تحریم‌های قانون ایسا به کسانی که در تأمین، فروش یا انتقال فلزات گران‌بها، فلزات خام یا نیمه‌تمام شده از و به ایران نقش دارند. ○ اعمال تحریم‌های حقوق بشری قانون سسادا بر صداوسیما. ○ محرومیت مؤسسات مالی و بانک‌های که برای انتقال گاز طبیعی از و به ایران تراکنش انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا، مگر برای تجارت دوجانبه بین کشور خریدار و فروشنده. 	<p>قانون آزادی و مبارزه با سلاح کشتارجمعی ایران (IFCA) ۲ ژانویه ۲۰۱۳</p>

<ul style="list-style-type: none"> ○ مشابه قانون ایفکا ○ بخش خودرو 	<ul style="list-style-type: none"> ○ اجرای قانون ایفکا ○ محرومیت مؤسسات مالی و بانکهایی که برای تأمین خودرو و قطعات آن در ایران تراکنش انجام می‌دهند. 	<p>دستوراجرائی ۱۳۶۴۵(ادغام در دستور اجرائی ۱۳۸۴۶) ۳ جون ۲۰۱۳</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ بخش سایبری ایران ○ روابط کارگزاری بانکی 	<ul style="list-style-type: none"> ○ قرار دادن افراد و نهادهایی که از نظر آمریکا فعالیت مخرب سایبری علیه منافع ملی، اقتصاد و یا سیاست خارجه آمریکا انجام می‌دهند در لیست تحریم و اعمال تحریم‌های بانکی بر آنها. 	<p>دستوراجرائی ۱۳۶۹۴ ۴ آوریل ۲۰۱۵</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ سفرهای تجاری، گردشگری و علمی 	<ul style="list-style-type: none"> ○ نیاز به اخذ ویزای مجدد آمریکا برای کسانی که در ۵ سال اخیر به ایران سفر کرده‌اند. 	<p>قانون ممنوعیت صدور ویزا ۱۸ دسامبر ۲۰۱۵</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ روابط کارگزاری بانکی ○ نقل و انتقال درآمدهای ارزی 	<ul style="list-style-type: none"> ○ افزایش لیست تحریم علیه ایران به بهانه‌های مختلف. ○ افزایش دایره تحریمی به هرگونه ارتباط با سپاه پاسداران. ○ افرادی که شامل تحریم‌های بخش سپاه این دستور قرار می‌گیرند، شامل محدودیت‌های بانکی دستور اجرائی ۱۳۲۲۴ و قانون سیداسادا و ایفکا می‌شوند و هرگونه روابط بانکی مؤسسات دنیا با این افراد و نهادها به معنی حذف آنها از نظام مالی آمریکا است. 	<p>قانون مقابله با مخالفین آمریکا از طریق تحریم (CAATSA) ۲ اوت ۲۰۱۷</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ روابط کارگزاری بانکی ○ فروش نفت و گاز ○ تجارت نفت و فرآورده‌های نفتی ○ بیمه و حمل و نقل نفت و فرآورده‌های نفتی ○ بخش خودرو ○ تجارت فلزات گران بها 	<ul style="list-style-type: none"> ○ دستور اجرائی اعمال مجدد تحریم‌های متوقف شده ذیل برجام. 	<p>دستوراجرائی ۱۳۸۴۶ ۸ اوت ۲۰۱۸</p>

<p>○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار دادن افراد و نهادهایی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در انتخابات آمریکا دخالت کرده‌اند و حامیان آن‌ها در لیست تحریم و اعمال تحریم‌های ثانویه بانکی بر آن‌ها</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۸۴۸ سپتامبر ۲۰۱۸ 12</p>
<p>○ بخش فلزات ○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار دادن افراد و نهادهای دخیل در تولید، صادرات و واردات بخش فلزات ایران. ○ محرومیت بانک‌ها و مؤسسات مالی دنیا که برای بخش فلزات یا افراد و نهادهای قرارگرفته در لیست تحریم براساس این دستور تراکنش انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۸۷۱ ۸ می ۲۰۱۹</p>
<p>○ نهادها و شرکت‌های ذیل دفتر رهبر انقلاب ○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار گرفتن رهبر انقلاب و افراد و نهادهای وابسته به دفتر ایشان در لیست تحریم. ○ محرومیت بانک‌ها و مؤسسات مالی دنیا که برای افراد و نهادهای قرارگرفته در لیست تحریم براساس این دستور تراکنش انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۸۷۶ ۲۴ جون ۲۰۱۹</p>
<p>○ کل اقتصاد ایران ○ روابط کارگزاری بانکی</p>	<p>○ قرار گرفتن افراد و نهادهایی که در بخش ساخت‌وساز، معدن، تولید، منسوجات و یا هر بخش دیگر اقتصاد ایران فعالیت می‌کنند یا کسانی که از آن‌ها حمایت می‌کنند یا به آن‌ها کمک می‌کنند در لیست تحریم. ○ محرومیت بانک‌ها و مؤسسات مالی دنیا که برای افراد و نهادهای قرارگرفته در لیست تحریم براساس این دستور تراکنش انجام می‌دهند از نظام مالی آمریکا.</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۹۰۲ ۱۰ ژانویه ۲۰۲۰</p>
<p>○ بخش نظامی</p>	<p>○ قرار گرفتن افراد و نهادهای دخیل در دستیابی ایران به سلاح‌های متعارف در لیست تحریم (دستور اجرایی برای جلوگیری از لغو تحریم تسلیحاتی قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل)</p>	<p>دستور اجرایی ۱۳۹۴۹ ۲۱ سپتامبر ۲۰۲۰</p>

سوال مهم که برای تحقق هدف مذاکراتی ایران باید به آن پاسخ داده شود این است که چه قوانین و مقرراتی در مجموعه قوانین و مقررات تحریمی آمریکا علیه ایران باید لغو شود یا تغییر کند تا هدف **«لغو موثر تحریم‌ها»** محقق شود؟

